

Bu tezde görsel, işitsel ve yazılı biçimde sunulan tüm bilgi ve sonuçların akademik ve etik kurallara uyularak tarafımdan elde edildiğini, tez içinde yer alan ancak bu çalışmaya özgü olmayan tüm sonuç ve bilgileri tezde kaynak göstererek belirttiğimi beyan ederim.

Adı Soyadı : Kadir Şahin

İmza

YAZAR ADI-SOYADI: KADİR ŞAHİN

BAŞLIK: AYDIN ÖRNEĞİNDEN HAREKETLE GÖÇ VE KENTLE BÜTÜNLEŞME: KEMER VE OSMAN YOZGATLI MAHALLELERİ ÜZERİNE KARŞILAŞTIRMALI BİR ARAŞTIRMA

Özet

Türkiye’de 1950’li yıllarla birlikte başlayan büyük kentlere yönelik göç dalgaları, bu kentlerde büyük sorunların yaşanmasını da beraberinde getirmiştir. En önde gelen sorunlar ise özellikle İstanbul, Ankara, İzmir gibi büyük şehirler başta olmak üzere kent yapısı, kentsel yaşam düzeyi ve kentle bütünleşmemiş kenar mahalleler gerçeğidir. Bu durum bugün Türkiye’de kentte yaşayan ama kentli olmayan kitlelerin ortaya çıkmasına yol açmıştır.

Yaşanan yoğun göçlerin neticesinde, bugün Türkiye’de çokça tartışılan bir konu haline gelen “göçmenlerin içe kapanan gruplar haline geldiği” tezi çokça tartışılacaktır. “Kentlerimiz kutuplaşmaların yaşandığı yerler mi yoksa kurumsal yapılar üzerine örülmüş, uluslaşmış kominal yaşam alanları mı olacak?”

Bu araştırmada amaçlanan, göç eden kitlelerin kentle bütünleşen ve bütünleşemeyen bireylerini karşılaştırarak aralarında sosyal, ekonomik, kültürel vb. konularda farklılıkların neler olduğunu belirlemeye çalışmaktır. Kentle bütünleşen bireylerin bütünleşme sürecinde hangi aşamalardan geçtiği, bütünleşemeyen kitlelerin bu aşamaları neden geçemediği; belirlenmiş olan iki ayrı örneklem grubundan hareketle ortaya konmaya çalışılmıştır.

ANAHTAR SÖZCÜKLER:

Göç, kentleşme, bütünleşme, kentle bütünleşme/bütünleş(e)meme, kentsel ayrışma, getto.

NAME and SURNAME: KADİR ŞAHİN

TITLE: MIGRATION AND URBAN INTEGRATION A COMPARATIVE RESEARCH BETWEEN KEMER AND OSMAN YOZGATLI NEIGHBOURHOODS IN AYDIN

Abstract

The immigration waves from rural to bigger cities which was started from early 1950's, have brought significant social problems. The most demonstrative example of those problems are the structure of the cities, urban life style and presence of squatter settlements surrounding urban area in cities like İstanbul, Ankara and İzmir. This situation has created people, living in urban places but not urbanized.

Those who had not being integrated into the city life or those who prefer not to adapt into the center of urbanized life creates social polarization and a matter of big concern for the future.

The purpose of this study is to determine the social, economical, cultural and similar differences by comparing people that are integrated and those not-integrated to urban life. We are interested in finding out to which steps does integrated people have passed, and find out the reasons of failure of the non-integrated migrant population. Two different sample groups were chosen for the study.

KEYWORDS:

Immigration, urbanization, integration, urban integration/non-integration, urban sagragation,ghetto.

ÖNSÖZ

Göç ve kentleşme, Cumhuriyet tarihimizin -toplumsal dönüşümler açısından düşünüldüğünde- en önemli ve etkili sosyal değişme unsurlarından birisi olmuştur ve hala olmaya da devam etmektedir. Toplumsal dönüşümlerimiz açısından düşünüldüğünde, bir yüzyıldan çok daha kısa bir sürede yaşanan büyük dönüşümler, sürecin hızına da bağlı olarak, büyük sosyal sorunları da beraberinde getirmiştir. Sorunlarla dolu bu sürecin en önemli göstergelerinden birisini de “göç ve kentleşme sorunsalı” teşkil etmektedir. Göç ve kentleşme temelli sorunlar yumağının içinde taşıdığı temel sorunlardan birisini de “göçmen kitlelerinin kentle bütünleşme sorunsalı” teşkil etmektedir. Yaşanan “göç hareketlerinin” dönemsel özellikleriyle yakından alakalı olarak da “bu sorun”, farklı dönemlerde farklı şekilleriyle yaşanmıştır. Bu nedenle “göç ve kentleşme” -süreçsel anlamda- değişmez bir süreklilik sergilese de sorunları yönüyle bir değişmezlik örneği sergilememektedir. Bu nedenle yaşanan süreç, kendi içinde sürekli olarak bir değişmeyi/evrilmeyi barındırmaktadır. Göç ve kentleşmenin bir “sosyal değişme unsuru” olmasından hareketle “bütünleşme sorunsalı” da her dönemin kendi gerçeklikleri içinde değerlendirilmesi gereken bir geçektir. Nitekim bu faktörün dışarıda tutulduğu “bütünleşme analizlerinin”, içinde bulunulan koşulları, gerçekliğine uygun olarak açıklama olasılığı da ortadan kalkmaktadır.

Bu çalışmanın temel amacını da içinde bulunulan dönemin “bütünleşme sorunsalını”, kette kalış süresinin temel göstergeleriyle ilgili olarak, önceki dönemlerin “bütünleşme sorunsalından” ayıran temel farklılıkların neler olduğunun ortaya konulmasıdır. Bu nedenle çalışma boyunca, farklı dönemlerin göçmenleri olarak “Aydın ili göçmenleri”, dönemsel ayrışmalarına bağlı olarak karşılaştırılmışlardır. Bu “karşılaştırmalı çalışma” örneğinin içinde çok önemli gerçeklikleri barındırdığı, henüz araştırmanın çok başında fark edilmiştir. Bu çalışmayı önemli kılan faktörlerden hareketle daha geniş analize (gerçeğe yakın verilerin ortaya konulabilmesi adına) tabi tutabilmek amacıyla da, çalışmanın daha geniş kitlelere erişerek sonuçlandırılması temel kaygımız olmuştur. Bu nedenle çalışmayı, tez danışmanın Prof. Dr. Gülsen Demir’le karşılıklı fikir alış-verişi çerçevesinde, TÜBİTAK destekli bir projeye dönüştürmenin daha yerinde olacağı sonucuna eriştik. Bu karara bağlı olarak, çalışma “2006 Mayıs döneminde” tarafımızdan, proje önerisi olarak TÜBİTAK’a sunulmuştur ve “2006 Eylül dönemiyle” birlikte, desteğin sunulmasıyla, alan araştırmasına başlanılmıştır. Çok

yoğun geçen çalışma temposuna bağlı olarak, çalışma iki yıla yakın bir zaman zarfında raporlaştırılabildiği. Fakat çalışmanın ortaya koyduğu “sonuç”, yorgunluğun karşılığının alındığı izlenimi vermektedir.

Bu zorlu süreçte, her zaman sabırlarına sığındığım ve süreç boyunca desteğini bir an olsun esirgemeyen ailemin tüm fertlerine başta “annem ve babam” olmak üzere sonsuz teşekkürlerimi sunuyorum ve bu çalışmayı onlara itham ediyorum.

Çalışmanın sürdürülebilmesi adına başından sonuna kadar desteğini sürekli yanımda hissettiğim danışmanın Prof. Dr. Gülsen Demir’e de çok teşekkür ediyorum. Çalışma boyunca, birikimine güvendiğim, fikir alış-verişinde bulunmak üzere sürekli kapısını aşındırdığım ve bu aşındırmalar karşısında her defasında zamanını ayırarak çalışmaya katkıda bulunan, hocam Yrd. Doç. Dr. Kayhan Delibaş’a çok teşekkür ediyorum.

Ayrıca burada bir başka teşekkürü daha borç bilerek, Prof. Dr. İlhan Tekeli’ye ve Prof. Dr. Tansı Şenyapılı’ya akademiye sundukları sayısız “özgün” ve “gerçek” eserleri karşısında çok teşekkür ediyorum. Çalışma boyunca direk (bire bir) katkı sağlamasalar da sundukları nitelikli eserler çalışmama onların da birer rehber olmasını sağlamıştır. Bu katkılarını, çalışma boyunca taraflarından yaptığım sayısız alıntıyla anlamak mümkün olsa da, hocalarıma (eserlerini altını çizerek ve uzun notlar tutarak okumuş biri olarak) yetişme sürecime yaptıkları katkılar karşısında teşekkürlerimi bu noktada da vurgulamayı bir borç biliyorum.

Son olarak da araştırma boyunca katkı sağlayan, yardımcı olan ve beni he zaman dinlemek nezaketinde bulunan yakın dostlarıma da çok teşekkür ediyorum.

Çalışmamın akademiye katkıları dileğiyle.

Kadir Şahin

Şubat, 2008

İÇİNDEKİLER	Sayfa
İNTİHAL	i
ÖZET	ii
ABSTRACT	iii
ÖNSÖZ	iv
İÇİNDEKİLER	v
TABLO ve ŞEKİL LİSTELERİ	x
GİRİŞ	1
TEZİN ANA METNİ	
1. TARİHSEL SÜREÇTE/GEÇMİŞTEN GÜNÜMÜZE KENT VE KENT KURAMLARI	3
1.1. Kentlerin Önemi ve Kent Kavramının Etimolojik Kökeni	3
1.2. Kent Nedir?	5
1.3. Tarihte İlk Kentler ve Ortaya Çıkışları Üzerine Bir Tartışma	11
1.4. İlk Kentleri Bir Arada Tutan İki Gerçeklik: Din ve İktidar (Güç)	17
1.5. Özgür Bir Yaşam Alanı Olarak Kentler	23
1.6. Kent ve Birey	25
1.7. Kentlerin Tarihinde Yeni Bir Dönem (Herşey Baştan Yazılıyor) ve İlk Patolojik Kent Örneği: Roma	26
1.8. Tarihsel Bir Kopuşun Göstergesi Olarak: “Kentın Tanrısından” “Tanrının Kentlerine”	31
1.9. Ortaçağda Feodal Yapılar ve Kentler	34
1.10. Yeniden Ticaret ve Yeniden Kentler	35
1.11. Ekonomik Değişimin Toplumsal Yansımaları: Özgürlük, Tüzel Kişilik ve Eşitlik	41
1.12. Bireysel Değişim ve Modern Kurumların Ortaya Çıkmasına Katkısı	43
1.13. Kentli Bireyin Zihinlerdeki İnşası ve Diasporaların Ortaya Çıkışıyla Ulus-devlet ve Milliyetçiliğe Dayalı Sisteme Geçiş	44
1.14. “Tanrının Kentinden” “İnsanın Kentine”: Kentlerin Bütünleşmesi ve İktidarın Değişen Niteliği	46

1.15. Modern Devlet ve Çatlayan Devasa Kentleri (Metropolitenleşme Süreci)	48
1.16. Metropolitenleşen Bireyler: Kentler Değişirken İnsanlar ve Doğaları da Değişiyor	50
1.17. Kentler ve Sorunları Artık Sosyal Bilimciden Çözüm Bekliyor	52
1.18. Yeni Kentleri Anla(mlandırma)ma ve Sorunlarını Çözme Çabası: Kentleşme Kuramları	58
1.18.1. Durkheim ve Kentleşmeye Katkıları	58
1.18.2. Weber: “Batı Kapitalizmi ve Batı Kenti”	61
1.18.3. Marks-Engels ve Marksist Kent Kuramları	64
1.18.3.1. Castells ve Kentsel Kriz	68
1.18.3.2. Harvey: Sosyal Şehir ve Sosyal Adalet	71
1.18.4. Simmel: Metropol Kentinin “Sosyal Psikolojik” Çözümlemesi	75
1.18.5. Wirth: Kentlileşme	82
2. TARİHSEL SÜREÇTE GÖÇ ve GÖÇ KURAMLARI	85
2.1. Tarihsel Süreçten Hareketle Göçün Evrimi/Modern Göçlerin Ortaya Çıkışı ve Ona Yüklenen Anlamlar	85
2.2. Göçün Kavramsal Mahiyeti ve Göç Tanımları	88
2.3. Göçü Açıklamaya Çalışan Kuramlar	93
2.3.1. Göçün Niteliği ve Gerçekleşme Şekliyle İlgili Yaklaşımlar	96
2.3.1.1. Alınan Mesafe ve İdari Farklılıklar Açısından Göçler (İç Göç ve Dış Göç)	96
2.3.1.2. Göç Kararının Alınışı Yönüyle Göçler (Zorunlu ve Gönüllü Göç)	97
2.3.1.3. Yerleşme Süresine Göre Göçler (Geçici ve Sürekli Göçler)	98
2.3.2. Göçü Açıklamaya Çalışan Makro Boy Kuramlar	99
2.3.2.1. Ravenstein ve Göç Kanunları	100
2.3.2.2. Sistem Merkezli Kuramlar	101
2.3.2.2.1. Merkez –Çevre Kuramı ve Göç	103
2.3.2.3. Birey Merkezli Kuamlar	104

2.3.2.3.1. Kar-Zarar (Fayda-Maliyet) Kuramı	105
2.3.2.3.2. İtici-Çekici Faktörler Kuramı	107
2.3.2.3.3. Seçkinlik/Seçicilik (Seçkin) Kuramı	108
3. TÜRKİYE’DE GÖÇ ve KENTLEŞME	112
3.1. Göç ve Kentleşme	112
3.2. İmparatorluktan Günümüze Sosyal ve Ekonomik Yapı	118
3.3. Cumhuriyet Döneminde Göç ve Kentleşme	125
3.3.1. I. Dönem: 1923-1950 Döneminde Türkiye’de Göç ve Kentleşme	125
3.3.2. II. Dönem: 1950-1980 Yılları Arasında Türkiye’de Göç ve Kentleşme	135
3.3.3. III. Dönem: 1980’den Günümüze Türkiye’de Göç ve Kentleşme	152
4. KENTLERE GÖÇLERİN GENEL BİR DEĞERLENDİRMESİ OLARAK KAVRAMSAL BİR TARTIŞMA	168
4.1. Literatürdeki Kavramlar ve Kullanımları	168
4.2. Kullanılmayan Kavramlar ve Hissedilen Eksiklikler	179
4.3. Yeni Kavramlar ve Yeni Kargaşalar	183
4.4. Kuramsal Bir Deneme Örneği	196
5. ARAŞTIRMA ve BULGULARININ DEĞERLENDİRİLMESİ	208
5.1. Araştırmanın Yöntemi ve Evreni	208
5.2. Kemer Bölgesi ve Osman Yozgatlı Bölgesinin Genel Karşılaştırılması	214
5.3. İki Bölgenin Ekonomik Yönden Karşılaştırılması	226
5.3.1. Bölge Göçmenlerinin Geliş Tarihlerine Göre Karşılaştırılması	226
5.3.2. Bölgelerin Mesleksel Dağılımı	228
5.3.3. Geliş Nedenlerine Göre Karşılaştırma	231
5.3.4. Göçmenlerin Gelirleri Yönüyle Karşılaştırılması	233
5.3.5. Göçmenlerin Sosyal Güvenlik Durumları	236
5.3.6. Göç Sonrasında Ortaya Çıkan Ekonomik Koşulların Değerlendirmesi	237

5.3.6.1. Güney Göçmenlerinin Geliş Nedenlerine Göre Ekonomik Koşullarını Nasıl Değerlendirdikleri	238
5.3.7. Göçmenlerin Tasarruflarını Nasıl Değerlendirdikleri	239
5.3.8. Göçmenlerin Geçim Durumları Yönüyle Karşılaştırılması	241
5.3.9. Bölgelerin Yaşam Standartları Yönüyle Karşılaştırılması	242
5.3.10. Göçmenlerin Memleketle İlişki Düzeyi ve Şekli	243
5.3.11. Göçmenlerin Ev İçi Üretime Katılıp-Katılmadıkları Yönüyle Karşılaştırması	246
5.4. İki Bölgenin Sosyal ve Kültürel Yönden Karşılaştırılması	253
5.4.1. Kent Merkezindeki Farklı Alanlarda Yaşamak Arzusu/Eğilim ve Güney Göçmenlerinin Ayrışma Eğiliminin Karşılığı	253
5.4.2. Hemşehriliğe Yüklenen Anlamlar	257
5.4.3. Sorunlar Karşısında Başvurulan Mekanizmalar ya da	259
5.4.4. Bilgiye Başvurma ve Kişisel Değerlendirme Kriterleri	261
5.4.5. Göçmenlerin Kendilerini Kimliksel Olarak Nasıl Algıladıkları	264
5.4.6. Göçle Birlikte İçine Girilen Sosyal Ortamda Dilsel Farklılık Yaşayanlar ve Sosyal Hayatlarına Yansıması	265
5.4.7. İletişime Geçilen Sosyal Alanlar ve Kullanılan Dil	266
5.4.8. Dilin Kullanımının ya da Kullanılmamasının Sosyal Hayata Yansıması	272
5.4.9. Göçmenlerin Kendilerini Dışarıdan Bakışla Nasıl Algıladıkları	276
5.4.10. 'İçe Kapanma Mekanizmalarının' İşleyiş Düzeyi	278
5.4.10.1. Akraba Evliliğine Bakışları	280
5.4.11. Gündemi Takip Etme Düzeyleri	282
5.4.12. Siyasal Faaliyetlere İlgi Düzeyleri	283
5.4.13. Boş Zaman Faaliyetleri	285
5.4.14. Hangi Faaliyetleri Ne Düzeyde Yaptıkları	287
5.4.15. Kente ve Kentsel Yaşama Dair Yargıları	294
5.4.16. Kuşaklar Arası Farklılık Düzeyleri	291

5.4.17. Boşanmaya Yaklaşımları	297
5.4.18. Bütünleşmeye Dair Bazı Yargı İfadelerine Verilen Cevaplar	300
5.4.19. Bölgelere Göre Göçmenlerin ‘Geri Dönme Mitlerinin’ Aktiflik Düzeyi	305
SONUÇ VE DEĞERLENDİRME	308
KAYNAKÇA	314
EKLER	330

Sayfa

TABLOLAR LİSTESİ

Tablo 1: 1936-1948 Yılları Arasında Kırsal ve Kentsel Türkiye’de Kişi Başına Düşen Gelir	133
Tablo 2: Dünyanın En Büyük Otuz Gecekondu Sementi	145
Tablo 3: Dünyada Ülkelerin Gecekondu Nüfusuna Göre Sıralanışı	150
Tablo 4: Türkiye’de Yıllara Göre Gecekondu Nüfusu	150
Tablo 5: 1980-2007 Arası Türkiye’nin Toplam Nüfusu	154
Tablo 6: Güney Göçmenlerinin Toplam Nüfusu	209
Tablo 7: Kuzey Göçmenlerinin Toplam Nüfusu	209
Tablo 8: Osman Yozgatlı Bölgesi Göçmenlerinin Yıllara Göre Geliş Tarihleri	212
Tablo 9: Osman Yozgatlı Bölgesi Göçmenlerinin Yıllara Göre Geliş Tarihleri	213
Tablo 10: Güney Göçmenlerinin Kent Merkezine Gidiş Sıklığı	222
Tablo 11: Güney Göçmenlerinin Daha Çok Hangi Gerekçelerle Kent Merkezine Gittiği	222
Tablo 12: Kuzey Göçmenlerinin Kent Merkezine Gidiş Sıklığı	223
Tablo 13: Kuzey Göçmenlerinin Daha Çok Hangi Gerekçelerle Kent Merkezine Gittiği	223
Tablo 14: Osman Yozgatlı Bölgesinin Mesleğe Göre Dağılımı	225
Tablo 15: Kemer Bölgesinin Mesleğe Göre Dağılımı	225

Tablo 16: Osman Yozgatlı Bölgesinin Cinsiyete Göre İformel Sektör İçindeki Dağılımı	226
Tablo 17: Kemer Bölgesi Göçmenlerinin Mesleksel Dağılımı	229
Tablo 18: Osman Yozgatlı Bölgesi Göçmenlerinin Mesleksel Dağılımı	229
Tablo 19: Güney Göçmenlerinin Göç Etme Sebebi	232
Tablo 20: Kuzey Göçmenlerinin Göç Etme Sebebi	232
Tablo 21: Kemer Bölgesi Göçmenlerinin Ortalama Aylık Geliri	234
Tablo 22: Osman Yozgatlı Bölgesi Göçmenlerinin Orta Aylık Geliri	235
Tablo 23: Osman Yozgatlı Bölgesinin Sosyal Güvence Durumu	236
Tablo 24: Kemer Bölgesinin Sosyal Güvence Durumu	237
Tablo 25: Osman Yozgatlı Bölgesi Göçmenlerinin Göç Sonrası Ekonomik Koşullarını Algıları	238
Tablo 26: Kemer Bölgesi Göçmenlerinin Göç Sonrası Ekonomik Koşullarını Algıları	238
Tablo 27: Osman Yozgatlı Bölgesi Göçmenlerinin Geliş Nedenine Bağlı Olarak Göç Sonrası Memnuniyet Algısı	239
Tablo 28: Osman Yozgatlı Bölgesinin Ekonomik Yönden Tasarruflarının Ne Yönde Değerlendirdikleri	240
Tablo 29: Kemer Bölgesinin Ekonomik Yönden Tasarruflarının Ne Yönde Değerlendirdikleri	241
Tablo 30: Osman Yozgatlı Bölgesinin Geçim Sıkıntısı Çekip-Çekmemesi	241
Tablo 31: Kemer Bölgesinin Geçim Sıkıntısı Çekip-Çekmemesi	242
Tablo 32: Osman Yozgatlı Bölgesinin Yaşam Standardını Nasıl Algıladığı	243
Tablo 33: Kemer Bölgesinin Yaşam Standardını Nasıl Algıladığı	243
Tablo 34: Osman Yozgatlı Bölgesinin Memleketle İlişki Düzeyi	244
Tablo 35: Kemer Bölgesinin Memleketle İlişki Düzeyi	245
Tablo 36: Osman Yozgatlı Bölgesinin Memlekette Aldığı Yardımın Şekli	245
Tablo 37: Osman Yozgatlı Bölgesinin Evde Yaptığı Üretimler	246
Tablo 38: Kemer Bölgesinin Evde Yaptığı Üretimler	246
Tablo 39: Osman Yozgatlı Bölgesinin Alış-Verişi Nereden Yaptığı	247
Tablo 40: Kemer Bölgesinin Alış-Verişi Nereden Yaptığı	248
Tablo 41: Osman Yozgatlı Bölgesinin Kredi kartı Sahibi Olanları	249
Tablo 42: Kemer Bölgesinin Kredi kartı Sahibi Olanları	249

Tablo 43: Güney Göçmenlerinin Kredi Kartını İhtiyaç Olarak Algısı	249
Tablo 44: Kuzey Göçmenlerinin Kredi Kartını İhtiyaç Olarak Algısı	249
Tablo 45: Güney Göçmenlerinin Otomobili İhtiyaç Olarak Algısı	250
Tablo 46: Kuzey Göçmenlerinin Otomobili İhtiyaç Olarak Algısı	250
Tablo 47: Güney Göçmenlerinin Cep Telefonu Kullanma Oranı	250
Tablo 48: Güney Göçmenlerinin Cep Telefonunu İhtiyaç Olarak Algısı	250
Tablo 49: Kuzey Göçmenlerinin Cep Telefonu Kullanma Oranı	251
Tablo 50: Güney Göçmenlerinin Cep Telefonunu İhtiyaç Olarak Algısı	251
Tablo 51: Güney Göçmenlerinin Yeterli Gelire Erişmesinin Gıda İhtiyaçlarına Yansıması	252
Tablo 52: Güney Göçmenlerinin Yeterli Gelire Erişmesinin Aile İçi Sorunlara Yansıması	252
Tablo 53: Güney Göçmenlerinin Yeterli Gelire Erişmesinin Çocuklarının Eğitimine Yansıması	252
Tablo 54: Güney Göçmenlerinin Yeterli Gelire Erişmesinin Sosyal ve Kültürel Aktivitelerine Yansıması	252
Tablo 55: Güney Göçmenlerinin Yeterli Gelire Erişmesinin Konut ve Yaşanılan Mekansal Alana Yansıması	252
Tablo 56: Osman Yozgatlı Göçmenlerinin Oturduğu Mahalleyi Değiştirmek İsteme Düzeyi	256
Tablo 57: Kemer Göçmenlerinin Oturduğu Mahalleyi Değiştirmek İsteme Düzeyi	256
Tablo 58: Osman Yozgatlı Bölgesi Göçmenlerinin Yer Değiştirme İsteğinin Nedeni	256
Tablo 59: Kemer Bölgesi Göçmenlerinin Yer Değiştirme İsteğinin Nedeni	256
Tablo 60: Osman Yozgatlı Göçmenlerinin Yer Değiştirmeme İsteğinin Nedenleri	257
Tablo 61: Kemer Göçmenlerinin Yer Değiştirmeme İsteğinin Nedenleri	257
Tablo 62: Güney Göçmenlerinin Hemşehrileri Dışındaki Kişilerin Mekana Yerleşimlerine Bakışı	257
Tablo 63: Osman Yozgatlı Bölgesinin Hemşehriliğe Bakışı	259
Tablo 64: Kemer Bölgesinin Hemşehriliğe Bakışı	259
Tablo 65: Osman Yozgatlı Bölgesi Göçmenlerinin Sorunlar Karşısında Başvurduğu Mekanizmalar	260

Tablo 66: Kemer Bölgesi Göçmenlerinin Sorunlar Karşısında Başvurduğu Mekanizmalar	261
	261
Tablo 67: Osman Yozgatlı Bölgesinin İş Arama Konusunda Kime Müracaat Edeceği	
Tablo 68: Kemer Bölgesinin İş Arama Konusunda Kime Müracaat Edeceği	261
Tablo 69: Osman Yozgatlı Göçmenlerinin Dikkate Aldığı Bilgi Kaynakları	262
Tablo 70: Kemer Bölgesi Göçmenlerinin Dikkate Aldığı Bilgi Kaynaklar	263
Tablo 71: Osman Yozgatlı Göçmenlerinin Tanışma Sırasında Dikkat Ettikleri Noktalar	263
Tablo 72: Kemer Bölgesi Göçmenlerinin Tanışma Sırasında Dikkat Ettikleri Noktalar	263
Tablo 73: Osman Yozgatlı Bölgesi Göçmenlerinin Kendilerini Nasıl Algıladıkları	264
Tablo 74: Kemer Bölgesi Göçmenlerinin Kendilerini Nasıl Algıladıkları	265
Tablo 75: Güney Göçmenlerinin Göç Öncesinde Konuştıkları Dil	266
Tablo 76: Kuzey Göçmenlerinin Göç Öncesinde Konuştıkları Dil	266
Tablo 77: Osman Yozgatlı Bölgesi Göçmenlerinin Şivelerinin Farklılığı	269
Tablo 78: Kemer Bölgesi Göçmenlerinin Şivelerinin Farklılığı	269
Tablo 79: Osman Yozgatlı Bölgesi Göçmenlerinin Aile İçi Kullandıkları Dil	270
Tablo 80: Kemer Bölgesi Göçmenlerinin Aile İçi Kullandıkları Dil	270
Tablo 81: Osman Yozgatlı Bölgesi Göçmenlerinin Akrabalarla Konuşurken Kullandıkları Dil	270
Tablo 82: Kemer Bölgesi Göçmenlerinin Akrabalarla Konuşurken Kullandıkları Dil	271
Tablo 83: Osman Yozgatlı Bölgesi Göçmenlerinin Hemşehrilerle Konuşurken Kullandıkları Dil	271
Tablo 84: Kemer Bölgesi Göçmenlerinin Hemşehrilerle Konuşurken Kullandıkları Dil	271
Tablo 85: Osman Yozgatlı Göçmenlerinin Arkadaşlarla Konuşurken Kullandıkları Dil	271
Tablo 86: Kemer Göçmenlerinin Arkadaşlarla Konuşurken Kullandıkları Dil	271
Tablo 87: Osman Yozgatlı Göçmenlerinin İş Yerinde Konuşurken Kullandıkları Dil	272

Tablo 88: Kemer Göçmenlerinin İş Yerinde Konuşurken Kullandıkları Dil	272
Tablo 89: Güney Göçmenlerinin Şivesel Farklılıklarının İletişimlerine Yansıması	273
Tablo 90: Kuzey Göçmenlerinin Şivesel Farklılıklarının İletişimlerine Yansıması	274
Tablo 91: Güney Göçmenlerinin Kent Yaşamındaki Uyumsuzluk Düzeyi	275
Tablo 92: Kuzey Göçmenlerinin Kent Yaşamındaki Uyumsuzluk Düzeyi	275
Tablo 93: Güney Göçmenlerinin Kent Yaşamındaki Uyumsuzluklarının Nedeni	283
Tablo 94: Kuzey Göçmenlerinin Kent Yaşamındaki Uyumsuzluklarının Nedeni	276
Tablo 95: Güney Göçmenlerinin Kendilerini Dışarıdan Nasıl Algıladıkları	277
Tablo 96: Kuzey Göçmenlerinin Kendilerini Dışarıdan Nasıl Algıladıkları	277
Tablo 97: Güney Göçmenlerinin Evlilik İlişkilerinin Nasıl Olmasını İstedikleri	279
Tablo 98: Kuzey Göçmenlerinin Evlilik İlişkilerinin Nasıl Olmasını İstedikleri	280
Tablo 99: Kuzey Göçmenlerinin Akraba Evliliğine Bakışı	281
Tablo 100: Güney Göçmenlerinin Akraba Evliliğine Bakışı	281
Tablo 101: Kuzey Göçmenlerinin Akraba Evliliğini Zorunluluk Olarak Algılayanlarının Gerekçeleri	281
Tablo 102: Güney Göçmenlerinin Akraba Evliliğini Zorunluluk Olarak Algılayanlarının Gerekçeleri	281
Tablo 103: Kuzey Göçmenlerinin Gündemi Takip Etme Düzeyleri	282
Tablo 104: Güney Göçmenlerinin Gündemi Takip Etme Düzeyleri	283
Tablo 105: Kuzey Göçmenlerinin Siyasal Faaliyetlere İlgili Düzeyi	284
Tablo 106: Güney Göçmenlerinin Siyasal Faaliyetlere İlgili Düzeyi	284
Tablo 107: Kuzey Göçmenlerinin Oy Verme Gerekçeleri	285
Tablo 108: Güney Göçmenlerinin Oy Verme Gerekçeleri	285
Tablo 109: Kuzey Göçmenlerinin Boş Zaman Faaliyetlerinin Dağılımı	286
Tablo 110: Güney Göçmenlerinin Boş Zaman Faaliyetlerinin Dağılımı	287
Tablo 111: Kuzey Göçmenlerinin 'Kent Korku Verir' Yargısına Katılma Düzeyi	289
Tablo 112: Güney Göçmenlerinin 'Kent Korku Verir' Yargısına Katılma Düzeyi	289
Tablo 113: Kuzey Göçmenlerinin 'Kent Kaygı Verir' Yargısına Katılma Düzeyi	289
Tablo 114: Güney Göçmenlerinin 'Kent Kaygı Verir' Yargısına Katılma Düzeyi	290
Tablo 115: Kuzey Göçmenlerinin 'Kent Güvensiz Bir Ortamdır' Yargısına Katılma Düzeyi	290
Tablo 116: Güney Göçmenlerinin 'Kent Güvensiz Bir Ortamdır' Yargısına Katılma Düzeyi	290

Tablo 117: Kuzey Göçmenlerinin ‘Kentte İş İmkanı Vardır’ Yargısına Katılma Düzeyi	290
	290
Tablo 118: Güney Göçmenlerinin ‘Kentte İş İmkanı Vardır’ Yargısına Katılma Düzeyi	
Tablo 119: Kuzey Göçmenlerinin ‘Kent Sığınılan Yer/Bir Kaçış Yeridir’ Yargısına Katılma Düzeyi	290
Tablo 120: Güney Göçmenlerinin ‘Kent Sığınılan Yer/Bir Kaçış Yeridir’ Yargısına Katılma Düzeyi	291
Tablo 121: Kuzey Göçmenlerinin ‘Kent Geleneklerin Öldüğü Yerdir’ Yargısına Katılma Düzeyi	291
Tablo 122: Güney Göçmenlerinin ‘Kent Geleneklerin Öldüğü Yerdir’ Yargısına Katılma Düzeyi	291
Tablo 123: Güney Göçmenlerinin Çocuklarla Ebeveynler Arasında ‘Kılık-Kıyafette’ Yaşanan Farklılık Düzeyi	292
Tablo 124: Kuzey Göçmenlerinin Çocuklarla Ebeveynler Arasında ‘Kılık-Kıyafette’ Yaşanan Farklılık Düzeyi	292
Tablo 125: Güney Göçmenlerinin Çocuklarla Ebeveynler Arasında ‘Meslek Tercihleri’ Konusunda Yaşanan Farklılık Düzeyi	293
Tablo 126: Kuzey Göçmenlerinin Çocuklarla Ebeveynler Arasında ‘Meslek Tercihinde’ Yaşanan Farklılık Düzeyi	293
Tablo 127: Güney Göçmenlerinin Çocuklarla Ebeveynler Arasında ‘Eğitim Düzeyinde’ Yaşanan Farklılık Düzeyi	293
Tablo 128: Kuzey Göçmenlerinin Çocuklarla Ebeveynler Arasında ‘Eğitim Düzeyinde’ Yaşanan Farklılık Düzeyi	294
Tablo 129: Güney Göçmenlerinin Çocuklarla Ebeveynler Arasında ‘Dini Konularda’ Yaşanan Farklılık Düzeyi	294
Tablo 130: Kuzey Göçmenlerinin Çocuklarla Ebeveynler Arasında ‘Dini Konularda’ Yaşanan Farklılık Düzeyi	295
Tablo 131: Güney Göçmenlerinin Çocuklarla Ebeveynler Arasında ‘Siyasi Konularda’ Yaşanan Farklılık Düzeyi	295
Tablo 132: Kuzey Göçmenlerinin Çocuklarla Ebeveynler Arasında ‘Siyasi Konularda’ Yaşanan Farklılık Düzeyi	295

Tablo 133: Güney Göçmenlerinin Çocuklarla Ebeveynler Arasında ‘Eş Seçimi ve Evlenme’ Tarzında Yaşanan Farklılık Düzeyi	295
Tablo 134: Kuzey Göçmenlerinin Çocuklarla Ebeveynler Arasında ‘Eş Seçimi ve Evlenme Tarzında’ Yaşanan Farklılık Düzeyi	296
Tablo 135: Güney Göçmenlerinin Çocuklarla Ebeveynler Arasında ‘Geleneklere Bağlılıkta’ Yaşanan Farklılık Düzeyi	296
Tablo 136: Kuzey Göçmenlerinin Çocuklarla Ebeveynler Arasında ‘Geleneklere Bağlılıkta’ Yaşanan Farklılık Düzeyi	296
Tablo 137: Güney Göçmenlerinin Çocuklarla Ebeveynler Arasında ‘Para Harcamada’ Yaşanan Farklılık Düzeyi	296
Tablo 138: Kuzey Göçmenlerinin Çocuklarla Ebeveynler Arasında ‘Para Harcamada’ Yaşanan Farklılık Düzeyi	296
Tablo 139: Güney Göçmenlerinin Çocuklarla Ebeveynler Arasında ‘Arkadaş Seçiminde’ Yaşanan Farklılık Düzeyi	297
Tablo 140: Kuzey Göçmenlerinin Çocuklarla Ebeveynler Arasında ‘Arkadaş Seçiminde’ Yaşanan Farklılık Düzeyi	297
Tablo 141: Güney Göçmenlerinin Aile Fertlerinin Mutsuz Çiftlerinin ‘Boşanması Daha İyi Olur’ Yargısına Bakışı	298
Tablo 142: Kuzey Göçmenlerinin Aile Fertlerinin Mutsuz Çiftlerinin ‘Boşanması Daha İyi Olur’ Yargısına Bakışı	298
Tablo 143: Güney Göçmenlerinin Aile Fertlerinin Mutsuz Çiftlerinin ‘Mutsuzda Olsa Boşanmasına Karşıyım’ Yargısına Bakışı	299
Tablo 144: Güney Göçmenlerinin Aile Fertlerinin Mutsuz Çiftlerinin ‘Mutsuzda Olsa Boşanmasına Karşıyım’ Yargısına Bakışı	299
Tablo 145: Kuzey Göçmenlerinin Aile Fertlerinin Mutsuz Çiftlerinin ‘Başka Çaresi Yoksa Kabullenirim’ Yargısına Bakışı	299
Tablo 146: Güney Göçmenlerinin Aile Fertlerinin Mutsuz Çiftlerinin ‘Kararlarını Kendileri Almalıdır’ Yargısına Bakışı	299
Tablo 147: Kuzey Göçmenlerinin Aile Fertlerinin Mutsuz Çiftlerinin ‘Kararlarını Kendileri Almalıdır’ Yargısına Bakışı	300
Tablo 148: Güney Göçmenlerinin ‘Kadın Her Zaman Kocasının Sözüünü Dinlemelidir’ Yargısına Bakışı	301

Tablo 149:Kuzey Göçmenlerinin ‘Kadın Her Zaman Kocasının Sözüünü Dinlemelidir’ Yargısına Bakışı	301
Tablo 150: Güney Göçmenlerinin ‘Sadece Erkek Çalışmalıdır’ Yargısına Bakışı	302
Tablo 151: Kuzey Göçmenlerinin ‘Sadece Erkek Çalışmalıdır’ Yargısına Bakışı	302
Tablo 152: Güney Göçmenlerinin ‘Kadın İle Erkek Eşit Haklara Sahiptir’ Yargısına Bakışı	302
Tablo 153: Kuzey Göçmenlerinin ‘Kadın İle Erkek Eşit Haklara Sahiptir’ Yargısına Bakışı	303
Tablo 154: Güney Göçmenlerinin ‘Kızlarla-Erkekler Eşit Düzeyde Miras Almalıdır’ Yargısına Bakışı	303
Tablo 155:Kuzey Göçmenlerinin ‘Kızlarla-Erkekler Eşit Düzeyde Miras Almalıdır’ Yargısına Bakışı	303
Tablo 156: Güney Göçmenlerinin ‘Kızlar da Erkekler Kadar Okumalıdır’ Yargısına Bakışı	303
Tablo 157: Kuzey Göçmenlerinin ‘Kızlar da Erkekler Kadar Okumalıdır’ Yargısına Bakışı	304
Tablo 158: Güney Göçmenlerinin ‘Kadınlarla Erkekler Sosyal Anlamda Eşittirler’ Yargısına Bakışı	304
Tablo 159: Güney Göçmenlerinin ‘Kadınlarla Erkekler Sosyal Anlamda Eşittirler’ Yargısına Bakışı	304
Tablo 160: Güney Göçmenlerinin ‘Eşler Kararlarını Birlikte Almalıdırlar’ Yargısına Bakışı	304
Tablo 161: Kuzey Göçmenlerinin ‘Eşler Kararlarını Birlikte Almalıdırlar’ Yargısına Bakışı	305
Tablo 162: Güney Göçmenlerinin “Ekonomik Yeterliliğe Erişince Memlekete Geri Dönmek” Arzuları	306
Tablo 163: Kuzey Göçmenlerinin “Ekonomik Yeterliliğe Erişince Memlekete Geri Dönmek” Arzuları	306
Tablo 164: Güney Göçmenlerinin “Aynı Koşullar Oluştığı Taktirde Geri Dönmek” İsteği	306
Tablo 165: Kuzey Göçmenlerinin “Aynı Koşullar Oluştığı Taktirde Geri Dönmek” İsteği	307

GRAFİKLER LİSTESİ

Grafik 1: Cumhuriyet Döneminde Yıllara Göre Kentlerin Sayısı	128
Grafik 2: 1923-1950 Arası Türkiye’de Kentli Nüfus Miktarı	128
Grafik 3: Türkiye’de Yıllara Göre Traktör Sayısı	134
Grafik 4: Türkiye’de Yıllara Göre Karayolu Uzunluğu	134
Grafik 5: Türkiye’de Yıllara Göre Motorlu Araç Sayısı	135
Grafik 6: Türkiye’de 1950-1980 Yılları Arası Kırdan-Kente Göç Miktarı	140
Grafik 7: Osman Yozgatlı Bölgesi Göçmenlerinin Geldikleri Yerlere Göre Dağılımı	213
Grafik 8: Kemer Bölgesi Göçmenlerinin Geldikleri Yerlere Göre Dağılımı	214
Grafik 9: Osman Yozgatlı Bölgesi Göçmenlerinin Yıllara Göre Gelişlerinin Oransal Dağılımı	227
Grafik 10: Kemer Bölgesi Göçmenlerinin Yıllara Göre Gelişlerinin Oransal Dağılımı	227
Grafik 11: Osman Yozgatlı Bölgesinin Aydın Doğumlu Olan Olmayanlarının Dağılımı	228
Grafik 12: Kemer Bölgesinin Aydın Doğumlu Olan Olmayanlarının Dağılımı	228
Grafik 13: Kemer Bölgesinin Formel ve İnfornel Meslek Dağılımı	230
Grafik 14: Osman Yozgatlı Bölgesinin Formel ve İnfornel Meslek Dağılımı	230
Grafik 15: Osman Yozgatlı Bölgesi göçmenlerinin Geliş Nedenlerine Göre Sınıflandırılması	233
Grafik 16: Kemer Bölgesi göçmenlerinin Geliş Nedenlerine Göre Sınıflandırılması	233
Grafik 17: Kemer Bölgesi Göçmenlerinin Gelir Dilimleri	235
Grafik 18: Osman Yozgatlı Bölgesi Göçmenlerinin Gelir Dilimleri	235
Grafik 19: İki Bölgemizin Göçmenlerinin Sosyal Ortamlarında Kullandıkları Dillerin Oranlarına Göre Gösterimi	272
Grafik 20: Güney Göçmenlerinin ‘Kendilerine Nasıl Bakıldığını’ Algılayışları	278
Grafik 21: Kuzey Göçmenlerinin ‘Kendilerine Nasıl Bakıldığını’ Algılayışları	278

ŞEKİLLER LİSTESİ

Şekil 1: Teknolojik İlerlemenin Kentin Doğasına Etkisi	51
Şekil 2: Difüzyonun Oluşumu	197
Şekil 3: Göçle birlikte ortaya çıkan/yaşanan “sosyal değişme” süreci	198
Şekil 4: Göçmenlerin en merkezden en dıştakine sosyal ilişki ortamların gösterimi	270

FOTOĞRAFLAR LİSTESİ

Fotoğraf 1: 1980 sonrası büyük kentlerimizdeki lüks yapılaşma ve ayrışmanın göstergesi olan bir yapı	160
Fotoğraf 2: Yeniden yapılanmanın farklı mimarisi ve değişmeyen gerçeği olarak yüksek duvarları	161
Resim 3: Lüks yapıların “farklılıklara” vurgu yapan yaşam alanları inşasına bir örnek	161
Fotoğraf 4: “Farklılıklara vurgu yapan lüks konutlar yaygınlaşıyor	162
Fotoğraf 5: Kemer Bölgesindeki eski Aydın yapılarına bir örnek	216
Fotoğraf 6: Kemer Bölgesindeki eski Aydın yapılarına bir başka örnek	216
Fotoğraf 7: Kemer Bölgesinin günümüzdeki genel görünümüne bir örnek	217
Fotoğraf 8: Kemer Bölgesinden genel bir görünüm	217
Fotoğraf 9: Osman Yozgatlı Bölgesinin düzensiz yapılaşmasına bir örnek	219
Fotoğraf 10: Osman Yozgatlı Bölgesinden genel bir görünüm	220
Fotoğraf 11: Aydın Cezaevi şehrin oldukça dışında inşa edilmesine rağmen bugün Osman Yozgatlı Bölgesi yerleşim sınırları içindedir	221

HARİTA LİSTESİ

Harita 1: Aydın Göçmenlerinin Geliş Dönemlere Göre Kent İçindeki Yerleşimlerini Gösteren Harita	211
---	-----